

IOSIF EGRI (1911-2000)

A văzut lumina zilei la 15 mai 1911 în localitatea maramureșeană Șomcuța Mare, în familia numeroasă a unui ceferist. În comuna natală a absolvit atât școala primară, cât și gimnaziul, după care a devenit elev al Liceului "Gheorghe Șincai" din Baia Mare. Fiind talentat la pictură, în timpul studiilor a reușit să vândă mai multe tablouri, cele neterminate împodobindu-i mai târziu casa. După obținerea bacalaureatului, a devenit student al Facultății Electro- Mecanice de la Politehnica din Timișoara, la examenul de diplomă primind calificativul "Foarte Bine", în anul 1938. La 16 august 1938 s-a angajat la Turnătoria de Fier și Fabrica de Mașini Phoebus din Oradea. Aici a lucrat numai doi ani, pentru că în atmosfera Dictatului de la Viena fabrica a fost mutată la Brăila.

Începând cu 1 august 1940, inginerul Iosif Egri a funcționat ca inginer proiectant la Secția Phoebus a Societății Franco-Române de Material de Drum de Fier din Brăila, care a devenit ulterior, după naționalizare, Întreprinderea de Utilaj Greu "Progresul". Pe lângă lucrările de construcții de mașini și fabricație de armături, întreprinderea și-a diversificat activitatea cu reparații de locomotive și nave, iar inginerul Iosif Egri a fost promovat pe rând ca șef de birou, apoi șef al Serviciului de Studii și Proiectări, iar în 1951, Dumnealui era Director Adjunct. În această postură fiind, la 22 octombrie 1951 i se propune și acceptă să devină Director al Institutului Mecano-Naval de la Galați, institut de învățământ superior cu specializările Construcții Navale și Exploatarea Navelor și Porturilor. A fost o sarcină foarte dificilă, pentru că în localul fostului Pension Notre Dame de Sion, în același an 1951, a trebuit să fie deschis anul universitar, cu spații de învățământ la primul etaj, spații de cazare pentru studenți la al doilea etaj, care fusese de curând adăugat și cu bibliotecă, spațiile administrative și cantina studențească la parter. În subsolul clădirii, chiar sub intrarea principală, au fost montate cazanele de încălzire centrală, cu tancurile de combustibil lichid așezate subteran în curtea interioară. A fost o perioadă de activitate intensă, maximă, pentru conducătorul institutului și pentru întregul personal din subordine, pentru că au trebuit realizate laboratoare de înaltă specialitate pentru disciplinele Tehnologie Mecanică, Chimie, Fizică și Electrotehnică, Metalurgie Fizică, Rezistența Materialelor, Termotehnică și Mașini Navale. În acea vreme, în Galați nu exista rețea publică de gaz natural. Pentru a asigura gazul combustibil necesar în primul rând laboratoarelor de Chimie, într-un spațiu exterior, dar alăturat aripii sudice, a fost importat din Germania și montat un gazogen care folosea benzină ușoară.

Gazul fabricat astfel era trimis prin conducte până la Laboratorul de Chimie, amplasat la parter în aripa sudică, cu avizul foarte atent al Pompierilor. Să ne gândim câte griji și frământări erau în sufletul Profesorului Iosif Egri, care, începând cu 15 ianuarie 1954, devenise Rectorul Institutului Tehnic din Galați, fostul Institut Mecano-Naval.

Așa cum se întâmplă uneori, această perioadă de mari frământări și eforturi administrative nu a întârziat să fie "răsplătită": la 1 septembrie 1955 a fost transferat de la București Institutul de Industrii Alimentare, iar rectorul acestuia, a devenit rectorul noului Institut Politehnic din Galați. Profesorul Iosif Egri a rămas conducătorul fostului colectiv, numai pentru luna septembrie 1955, devenind Decanul Facultății de Mecanică, cu secțiile de specializare Nave și Instalații de Bord și Exploatarea Navelor și Porturilor, la care a fost adăugată secția Mașini și Utilaje pentru Industria Alimentară, venită odată cu Institutul de Industrii

Alimentare. În viața Dumnealui a urmat o avansare la funcția de Prorector, în perioada 1 octombrie 1955 - 31 august 1956, după care a devenit din nou Decanul Facultății de Mecanică pentru alți doi ani, în perioada 1956 - 1958. Începând cu 24 septembrie 1958 și terminând cu 1 iulie 1974, profesorul Iosif Egri a fost Rectorul Institutului Politehnic din Galați, iar în anul 1977 a fost pensionat.

Până în 1974 această instituție de învățământ superior eliberase 1763 diplome de absolvire, pentru fiecare dintre ele conducătorul instituției contribuind cu munca sa de o viață. Oare posesorii diplomelor de inginer își dau seama că trebuie să fie recunoscători celor care și-au dedicat întreaga viață pentru ca universitatea să funcționeze și că unul dintre ei a fost Profesorul Iosif Egri?

Scriu aceste rânduri din datoria morală de a face cunoscute fapte la care am asistat personal: în anul 1953 am devenit student al Secției Nave și Instalații de Bord, pe care am absolvit-o în anul 1958, dar am rămas salariat al acestei instituții de învățământ superior până la pensionare, în 2005. În anul universitar 1956 - 1957 am beneficiat de cursul și proiectul disciplinei Mașini de Ridicat, pe care Profesorul Iosif Egri a predat-o la Secția "Nave și Instalații de Bord". Cariera didactică a Profesorului Iosif Egri a început cu funcția de șef de lucrări, pe care a fost numit în 1951, atunci când a fost uns și ca Director al nou înființatului Institut Mecano-Naval și a continuat cu toate celelalte trepte ale ierarhiei universitare. Deși foarte mult timp i-a luat grija gospodăririi administrative a instituției pe care a condus-o cu mult devotament și abnegație, a mai găsit timp și pentru cercetări științifice în domeniul mașinilor de ridicat: calculul randamentului scripeților de cablu, studiu tehnico - economic al mecanismelor de ridicare în tambure și palane, randamentul și bilanțul de energie al transmisiilor prin curele, calculul puterii efective a transporturilor elicoidale închise. Și-a publicat cercetările în revista "Studii și Cercetări de Mecanică Aplicată" a Academiei Române, în revista "Construcții de Mașini" și în buletinul "Lucrări Științifice", editat de Institutul Politehnic Galați.

Pentru bogata sa activitate managerială de fondare și dezvoltare a actualei instituții - Universitatea "Dunărea de Jos" din Galați, a fost onorat cu 10 distincții: Medalia Muncii (1949, 1950); Ordinul Muncii clasa a III-a (1959); Medalia "În cinstea încheierii colectivizării agriculturii" (1962); Ordinul Muncii clasa a II-a (1969); Medalia "A XXV-a aniversare a eliberării Patriei" (1969); Medalia "A 50-a aniversare a Partidului Comunist Român" (1971); Medalia "25 de ani de la proclamarea Republicii" (1972);

Medalia "30 de ani de la eliberarea României de sub dominația fascistă" (1974), Titlul de Profesor Universitar Emerit (1974); Titlul de "Senator de Onoare pentru activitatea de Rector al Institutului Politehnic din Galați" (1996). Trebuie menționat că toate aceste recompense i-au fost acordate numai pentru merite profesionale, Dumnealui nu a desfășurat nici un fel de activitate politică.

Știm că firea unui om iese la iveală atunci când are puterea de a decide soarta semenilor săi. În cei 47 ani, de când l-am cunoscut, în 1953 și până în anul 2000, când a plecat dintre noi, nu l-am văzut niciodată manifestându-se răutăcios sau nedrept cu cineva. Soția sa îl acuza chiar de corectitudine excesivă și povestea cum, călătorind odată din Oradea spre comuna natală Șomcuța Mare, autobuzul era ticsit de călători, încât au trebuit să călătorească pe scară, fără să poată plăti taxatorului. La terminarea călătoriei, cel despre care vă scriu a așteptat să coboare pasagerii, după care s-a urcat în autobuz și a plătit taxatorului două bilete.

Profesorul Iosif Egri a fost un om de caracter, un om de bună-credință, întotdeauna gata să facă bine celor din jur. Acum când scriu despre Dumnealui, mă simt dator să relatez aici și o experiență personală. În anul 1958, când am absolvit facultatea, lista colegilor reținuți pentru învățământul superior s-a oprit la mine în ordinea mediilor, iar eu am fost angajat la Serviciul Tehnic al Institutului. Am aflat că Serviciul Personal nu aviza angajarea mea în învățământul superior pentru că tatăl meu fusese militar de carieră. După ce am lucrat cinci ani sub conducerea Rectorului Iosif Egri și ne-am înțeles foarte bine, în vara anului 1963 i-am spus că va trebui să plec de la Institut, odată ce nu pot fi angajat în funcție didactică. Șeful Serviciului Personal mi-a povestit că a fost chemat la Rector, care i-a spus că știe de avizul negativ pentru angajarea mea în învățământ, dar Dumnealui ca Rector are dreptul să-i dea dispoziție să facă angajarea. Așa am ajuns eu să urmez calea mult dorită a învățământului superior, prin asumarea răspunderii de către Rectorul Iosif Egri, cunoscut mai

mult ca om prudent decât curajos. Desigur, ca mulți alții cu care a colaborat, i-am rămas recunoscător toată viața.

Un citat al Profesorului Ion Brezeanu: "Activitatea de peste patru decenii a Profesorului Inginer Iosif Egri în producție, cercetare și în învățământul superior la Galați s-a materializat prin multiple succese și realizări în activitatea neobosită de formare a cadrelor în școala superioară din orașul nostru. Cu o competență neegalată decât de discreție și modestie, care i-au caracterizat întreaga activitate, a dăruit acestei instituții toată munca plină de devotament și abnegație.

Aceste numai câteva din multiplele aspecte de muncă asiduă neîntreruptă conferă Profesorului Inginer Iosif Egri profilul unei personalități de marcă a învățământului superior tehnic și cercetării din orașul Galați".

A locuit în Galați pe Aleea Trandafirilor și a avut o fiică, locuitoare și acum în Galați. A plecat în neființă la 1 februarie 2000 și a fost înmormântat în Cimitirul Eternitatea din Galați. În anul 2011, Biblioteca "V.A. Urechea" din Galați a celebrat 100 ani de la nașterea Profesorului Iosif Egri.

Prof. Ion Ioniță

16 februarie 2014

Surse documentare:

- 1) Brezeanu Ioan, Universitatea din Galați, 1948-1990 : Istorie și tradiții universitare. Galați: Porto-Franco, [1992]. 379 p.;
- 2) Liviu Stoicescu, 60 ani de învățământ superior naval la Galați 1951-2011, Pax Aura Mundi 2012;
- 3) www.prom1958.ugal.ro;
- 4) www.bvau.ro/manifestari/2011/0500/egri.pdf;
- 5) Petrache Ciucă - Mesaj internet 12 februarie 2014.